

ne indgå.

Såfremt nettoprovenuet af afgiften af bekæmpelsesmidler overstiger det samlede provenu, som ellers ville være indgået til Landbrugs- og Fiskeriministeriet i form af amtskommunal grundskyld efter de nugældende regler, vil landbrugs- og fiskeriministeren optage drøftelser med jordbrugserhvervets organisationer om, hvorledes det overskydende beløb kan tilbageføres til de enkelte jordbrug. I disse drøftelser vil indgå, om en del af midlerne kan anvendes til at sikre mindre vandforsyningsanlæg og enkelt indvindingsanlæg.

2. Baggrunden for forslaget

Bekæmpelsesmidler anvendes i jordbruget med det formål at slå ukrudt, skadedyr og sygdomsfremkaldende svampe ihjel eller for at regulere kulturplanters vækst for at forhindre udbyttenedgang ved dyrkning af kulturplanter. Når bekæmpelsesmidler anvendes, vil en del spredes i miljøet og herved give anledning til forurening af jord, vand og luft. Anvendelsen af bekæmpelsesmidler har derfor også effekter på organismer uden for målgruppen. Der kan være tale om en direkte påvirkning af organismerne uden for målgruppen eller en indirekte påvirkning f. eks. igennem en udryddelse af fødegrundlaget for andre organismer. Der er igennem de sidste år konstateret bekæmpelsesmiddelrester i både afgrøder, vandløb, søer, grundvand, jord og regnvand.

Pesticidhandlingsplanen

Hovedsigtet i pesticidhandlingsplanen fra 1986 er dels at reducere anvendelsen af bekæmpelsesmidler, dels via en skærpet godkendelsesordning at lede forbruget hen imod midler, der er mindre farlige for sundheden eller mindre skadelige for miljøet.

Målsætningen er, at forbruget skal reduceres med 50 pct. inden 1. januar 1997 målt i forhold til forbruget i perioden 1981-85. Forbruget måles i kilo aktivstof og i behandlingshyppighed. Behandlingshyppigheden angiver det gennemsnitlige antal gange årligt, det er muligt at behandle det samlede dyrkede landbrugsareal i omdrift med den mængde bekæmpelsesmidler, der er solgt til formålet anvendt i normaldoser. De braklagte arealer er ikke inkluderet i behandlingshyppigheden, medmindre disse arealer benyttes til dyrkning af non-food afgrøder.

Da behandlingshyppigheden er en opførelse af sprøjteintensiteten på det dyrkede areal i omdrift, afspejles ikke miljøvirkningen af, at landbrugsarealet i omdriften reduceres, eller at en del af landbrugsarealet i omdriften braklægges.

Ud af jordbrugets samlede jordtilliggende på 3,1 mio. ha indgår 2,4 mio. ha i beregningsgrundlaget for behandlingshyppigheden.

Siden pesticidhandlingsplanens referenceperiode (1981-85) er landbrugets samlede jordtilliggende gået tilbage fra 3,2 mio. ha til 3,1 mio. ha. Samtidig er arealet, som medtages ved beregningen af behandlingshyppigheden, reduceret med ca. 250.000 ha.

Behandlingshyppigheden udtrykker det forhold, at nogle bekæmpelsesmidler er biologisk aktive i meget små mængder, og som følge deraf kan anvendes i væsentlig lavere doser end andre midler. Den miljømæssige påvirkning fra bekæmpelsesmidler kan således forøges, selvom det mængdemæssige forbrug reduceres.

Forbruget opgjort som behandlingshyppighed og som mængden af aktivstoffer afspejler ikke de enkelte bekæmpelsesmidlers forskellige miljømæssige egenskaber som f.eks. giftighed over for fisk eller fugle, nedbrydningstid, mobilitet.

I beretning afgivet af Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling blev det slået fast, at det fortsat er målet at reducere behandlingshyppigheden, og bortfald af målsætningen om en halvering af behandlingshyppigheden forudsætter udarbejdelse af mere miljørigtige og sikrere målekriterier.

Det hidtidige arbejde med at udvikle indeks for bekæmpelsesmidlers belastning af miljøet har vist, at det næppe vil være muligt at udarbejde et samlet indeks, bl.a. fordi det vil indebære, at en lang række usammenlignelige størrelser i givet fald skulle sammenvejes, hvilket der ikke er videnskabelig basis for at gøre. Arbejdet med udarbejdelse af delindeks for bekæmpelsesmidlers påvirkning af enkelte områder som f.eks. land- eller vandorganismer har vist, at dette også indebærer en række faglige problemer, som endnu ikke har kunnet løses.

Behandlingshyppigheden er på nuværende tidspunkt det bedste udtryk for bekæmpelsesmidlers belastning af miljøet.

Ved forespørgselsdebatten om initiativer på bekæmpelsesmiddelområdet den 12. april 1994 blev det i motiveret dagsorden vedtaget, at det er vigtigt, at målsætningen om halvering af anvendelsen af bekæmpelsesmidler fra pesticidhandlingsplanen fastholdes.

Den anden målsætning i handlingsplanen er at lede forbruget over på midler, der er mindre farlige for sundheden eller mindre skadelige for miljøet. I den forbindelse blev de miljø- og sundhedsmæssige krav til midlerne skærpet, og det blev fastlagt, at alle midler godkendt før 1980 skulle gennemgå en revurdering efter disse nye krav. Det skal dog nævnes, at